

Maaseudun yritysrahoituksen suuntaaminen Hämeessä 2023–2027

Voimassa 4.7.2023 alkaen toistaiseksi

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Sisällysluettelo

1. Rahoituksen tavoitteet	3
2. Yleistä rahoituksen suuntaamisesta	3
3. Rahoituksen kohdentaminen.....	4
3.1 Maaseudun yritystuen merkittävyys ja vaikuttavuus	5

4. Maaseutuyritysten investoinnit, kehittäminen ja käynnistystoimenpide, johon rahoitusta voidaan myöntää.....	5
4.1 Maaseutuyritysten investoinnit.....	5
4.1.1 Investoinnit aineelliseen ja aineettomaan omaisuuteen.....	5
4.1.2 Investointien tukitasot.....	6
4.1.3 Investointien toteutettavuustutkimus.....	8
4.2 Maaseutuyritysten kehittäminen	8
4.2.1 Maaseutuyritysten kehittämisen tukikelpoiset palkkakustannukset	9
4.2.2 Kehittämistuki maataloustuotteiden jalostusta ja kaupan pitämistä harjoittavalle yritykselle	10
4.2.3 Leader- toimintaryhmän kautta myönnettävä yritystoiminnan kehittämistuki	10
4.3 Yritystoiminnan käynnistäminen	10
4.3.1 Käynnistämistuki - maatilakotitalouden tulojen monipuolistaminen maatalouden ulkopuolelle..	10
4.3.2 Leader- toimintaryhmän kautta haettava käynnistystuki.....	11
5. Tuen hakeminen	11
5.1 Tuen hakeminen ELY-keskuksesta	11
5.2. Tuen hakeminen paikallisen Leader- toimintaryhmän kautta	12
6. Hakemusten käsittely ELY-keskuksessa	12
6.1 Hankkeiden arviointi.....	12
6.2 Leader-hankkeiden laillisuustarkastus ja rahoituspäätös	13
7. Tuen myöntämiseen liittyvät rajoitteet.....	13
7.1 Kilpailunäkökohdat ja velvoitteiden laiminlyönti	13
7.1.1. Kilpailunäkökohdat	13
7.1.2 Velvoitteiden laiminlyönti.....	14
7.2 Toimipaikka.....	14
7.3 Toimitila- ja investointihankkeet	14
7.4 Toimialakohtaisesti tukea ei suunnata	15
7.5 Toimenpiteet, joita ei muutoin tueta	16
8. Lisätietoja	16

1. Rahoituksen tavoitteet

YMP:n strategiasuunnitelmassa on määritelty CAP-suunnitelman yleistavoitteet, joihin pyritään erityistavoitteiden kautta, jotka on esitetty ohjelma-asiakirjassa. Myönnettävän tuen tavoitteena on kestävä kehitys periaatteita noudattaen monipuolistaa, uudistaa ja lisätä maaseudun elinkeinoitoimintaa, parantaa maaseudun yritysten toimintaedellytyksiä ja kehittää niiden kilpailukykyä.

Alueellisen ohjelman painopisteinä on korostettu biotaloudesta työllisyyttä ja kasvu teemaa, digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntämistä ja elintarvikesektorin kilpailukykyyn parantamista.

2. Yleistä rahoituksen suuntaamisesta

Rahoituksen suuntaamisen tavoitteena on tehdä yhteensovittamista siten, että saavutetaan paras mahdollinen yhteisvaikuttavuus alueelle yhdessä maakuntaohjelmien ja rakennerahastotoiminnan kanssa. Työ- ja elinkeinoministeriön ja Business Finland rahoitukseen sovelletaan eri lainsäädäntöä eikä tämä suuntaus koske ko. tahojen myöntämää avustusta.

Hämeen ELY-keskuksen toiminta-alueella maaseudun yritysrahoituksen ja maatalouden ulkopuolisen rahoituksen paino on maaseutualueiden yritysten rahoituksessa sekä mikro- ja pienyritysten rahoituksessa, joilla on kytköksiä maa- ja metsätalousaloihin. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan tukijärjestelmissä puolestaan painopiste on kaupunkien ja niiden lähistössä sijaitsevien yritysten sekä maaseudulla sijaitsevien, lähinnä Pk-kokoluokan yritysten tukemisessa.

ELY-keskuksen myöntämä Maa- ja metsätalousministeriön hallinnoima maaseudun yritysrahoitus on harkinnanvaraista tukea yritysten kehittämiseen. Hämeen ELY-keskus pyrkii rahoitustoiminnassaan varmistamaan hakijoiden tasapuolisen kohtelun ja aikaansaamaan mahdollisimman suuren alueellisen vaikuttavuuden maatalousalan ja maaseutualueiden kehittämiseen, työllisyyteen ja yritysten kilpailukykyyn. Rahoitus kohdennetaan toimenpiteisiin, jotka parhaiten edistävät maaseutuohjelman, alueellisen suunnitelman tai paikallisten strategioiden tavoitteiden toteutumista.

Toimenpiteitä rahoitettaessa käytetään [MMM:n vahvistamia valintaperusteita](#). Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että yrityksellä arvioidaan olevan edellytykset jatkuvaan kannattavaan toimintaan. Lisäksi toimenpiteellä on oltava olennaista merkitystä yritysten perustamiselle, kasvulle tai kehittymiselle.

Rahoituksen kohdentamisessa huomioidaan olemassa oleva tarjonta ja yritysten kilpailuedellytykset rahoitettavalla toimialalla ja alueella. Kilpailua vääristävien vaikutusten välttämiseksi tukea ei myönnetä toimintaan, jossa on runsaasti kilpailevaa tarjontaa, vaikka hakevalla yrityksellä olisikin edellytyksiä menestyä kilpailussa.

Tuki kohdennetaan liiketaloudellisiin perusteisiin arvioituna ELY-keskuksen myöntämän rahoituksen osalta päätoimiseen ja ammattimaiseen yritystoimintaan. Tuettavan toiminnan on annettava pääasiallinen toimeentulo ELY-keskuksen myöntämän rahoituksen osalta ainakin yhdelle yrityksessä toimivalle yrittäjälle tai työntekijälle.

Rahoituksen hakeminen on määrämuotoista, ja myönnetty tuki maksetaan pääsääntöisesti jälkikäteen toteutuneita ja hyväksytyjä kustannuksia vastaan. Rahoitusta ohjaavat Euroopan unionin säädökset, Suomen kansallinen suunnitelma, kansalliset säädökset sekä alueelliset tuen suuntausta koskevat linjaukset. Maaseudun yritysrahoituksen suuntaaminen Hämeessä 2023–2027-asiakirjaan on koostettu keskeiset perusteet tuen myöntämisen perusteista Hämeen ELY-keskuksen alueella.

Näillä linjauksilla pyritään lisäämään päätöksenteon avoimuutta sekä helpottamaan tuen hakemista suunnittelevien tahojen työtä. Asiakirja täsmentää rahoituksen periaatteita, ja se on voimassa toistaiseksi. ELY-keskus voi tehdä muutoksia asiakirjaan tuen suuntaamisesta sekä erityisistä syistä yksittäistapauksissa poiketa sen linjauksista.

Nämä suuntaukset koskevat 26.6.2023 ja sen jälkeen vireille tulevia toimenpiteitä, joilla maaseuturahaston kautta rahoitetaan tukikelpoisen maaseutualueen ja maaseudun yritystoimintaa. CAP-ohjelman mukaan on mahdollista tukea maaseutualueiden yritysten investointeja ja yritysten kehittämistä. Suuntaamisen lähtökohdana ja perusteena ovat laki maaseudun kehittämisen tukemisesta rahoituskaudella 2023-2027 ([1325/2022](#)), [valtioneuvoston asetus maaseudun yritystuesta rahoituskaudella 2023–2027](#), [Suomen CAP-suunnitelma 2023–2027](#), [Hyvää elämää Hämeen maaseudulla -maaseudun kehittämissuunnitelma 2023–](#)

[2027](#) sekä Hämeen ELY-keskuksen ja alueen Leader-ryhmien välinen yhteistoiminta-asiakirja ohjelmakaudelle 2023–2027.

3. Rahoituksen kohdentaminen

Maaseudun yritysrahoitus on harkinnanvarainen tuki, joka perustuu hankkeesta tehtävään yritys- ja hankearviointiin. Yrityksen kannalta tavanomaiseen toimintaan tai vähäiseksi katsottavaan kehittämiseen rahoitusta ei voida myöntää. Tukiehdot täyttävät hakemukset arvioidaan [MMM:n vahvistamien valintaperusteiden](#) perusteella. Maa- ja metsätalousministeriö on vahvistanut myös alueellisiin suunnitelmiin kuuluvien hankkeiden valintaperusteet.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen on tarkoituksenmukaisessa laajuudessa tiedotettava toimivaltaansa kuuluvan tuen hakumahdollisuudesta, hakemisessa noudatettavasta menettelystä sekä tuen myöntämisen pääasiallisista edellytyksistä ja ehdoista. Tuki kohdennetaan pääasiassa [kaupunki-maaseutu -luokituksen 2018](#) mukaisille maaseutualueiden yrityksille, joilla arvioidaan olevan hyvät valmiudet toimia kannattavasti ja kilpailukykyisesti markkinoilla sekä joilla arvioidaan olevan halua ja kykyä liiketoiminnan merkittävään kehittämiseen ja kasvattamiseen, ja joiden kehittämishankkeilla on positiivinen vaikutus myös aluetalouteen.

Hämeen ELY-keskus ja Leader-ryhmät ovat rajanneet maaseutuohjelman yritystukien ulkopuolelle Lahden sekä Hämeenlinnan keskusta-alueet. Rajauksista on laadittu kartat, jotka ovat nähtävissä ELY-keskuksen [www-sivuilla](#). Tämän lisäksi Hämeen ELY-keskus on tehnyt rahoituslinjauksia koskien Lahden, Hollolan, Hämeenlinnan, Janakkalan sekä Forssan että Heinolan kaupunki- ja teollisuusalueita, jotka ovat Suomen ympäristökeskuksen aluetypologiassa määritelty sisemmäksi tai ulommaksi kaupunkialueeksi taikka kaupungin kehysalueeksi.

Tukea myönnettäessä huomioidaan lähinnä toimenpiteen kokonaiskestävyys. Jos tukea myönnetään maa- ja metsätalousalan ja maaseutualueiden valtiontukea koskevien suuntaviivojen (141) nojalla investointeihin, komissio kiinnittää huomiota myös Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2020/852 (50) 3 artiklaan, mukaan lukien ”ei merkittävää haittaa” -periaate tai muut vastaavat menetelmät. Ei merkittävää haittaa –periaate (Do No Significant Harm, jäljempänä myös ”DNSH”) voi poikkeuksellisesti tulla arvioinnin kohteeksi arvioitaessa kaukolämmitys- ja -jäähdytysjärjestelmille myönnetyn valtiontuen vaikutusta kilpailuun tai punnittaessa tuen myönteisiä vaikutuksia suhteessa sen kilpailuun ja kauppaan kohdistuviin kielteisiin vaikutuksiin. DNSH-arvioinnissa varmistetaan, etteivät hankkeet aiheuta haittaa seuraaville ympäristötavoitteille: ilmastonmuutoksen hillintä, ilmastonmuutokseen sopeutuminen, vesivarojen ja merten luonnonvarojen kestävä käyttö ja suojeleminen, siirtyminen kiertotalouteen, ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen tai biologisen monimuotoisuuden ja ekosysteemien suojeleminen ja ennallistaminen.

ELY-keskus voi tukea mikro- ja pienyritysten toteuttamia kehittämishankkeita. Vain maataloustuotteiden ensiasteen jalostuksen osalta tuki voi kohdistua Pk-yrityksiin, joilla tarkoitetaan yritystä, joka täyttää komission antaman pienen tai keskisuuren yrityksen määritelmän. Lisätietoja löytyy [Pk-yritysten ja mikroyrityksen määritelmästä](#).

Tukea myönnettäessä ELY-keskus edellyttää, että hakija on hoitanut yhteiskunnalliset velvoitteensa, toimii yhteiskuntavastuullisesti sekä eettisesti kestäväällä tavalla. Lisäksi edellytetään, että yrityksen toimintaan sekä hankkeen toteuttamiseen liittyvät lupa-asiat ovat kunnossa.

3.1 Maaseudun yritystuen merkittävyys ja vaikuttavuus

Maaseudun yritystuen tulee olla merkittävä suhteessa yrityksen toiminnan laajuuteen. Lisäksi hankkeen toteutuksella tulee olla merkittävä vaikutus yrityksen käynnistymiseen, kasvuun tai kansainvälistymiseen,

innovaatiotoimintaan, osaamisen vahvistamiseen tai digitalisaation edistämiseen, tuottavuuteen, toiminnan hiilineutraaliuden edistämiseen tai energia tai materiaalitehokkuuteen tai ilmastonmuutokseen sopeutumiseen. Tuen perusteena tulee olla yrityksen normaalista toiminnasta poikkeava ja merkittävä, uutuusarvoa sisältävä hankkeenomainen kehittämisprojekti. Se ei voi kohdistua yrityksen tavanomaiseen kehittämistyöhön, eikä esimerkiksi tilaustyönä tehtävien yksittäisten erikoistuotteiden kehittämiseen projektiluonteisesti. Merkittävyyttä arvioitaessa tarkastellaan yrityksen (toimipaikan) kokonaiskehittämistä, ei pelkästään rahoitushakemuksessa esitettyä toimintaa.

Yrityksellä tulee olla myös riittävät resurssit hankkeen toteuttamiseen. Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että rahoituksella on selkeästi todettavissa oleva vaikutus hankkeen toteutukseen. Myönnettävällä tuella tulee olla merkittävä vaikutus siihen, että hanke toteutetaan nopeammassa aikataulussa, korkeatasoisempana, laajempaan tai että hanketta ei toteutettaisi lainkaan ilman myönnettävää rahoitusta.

Hankkeen toteutuksesta aiheutuvat kasvu- ja työllisyysvaikutukset ovat merkittävässä roolissa rahoituksen myöntämisedellytyksiä arvioitaessa. Työllisyysvaikutusten näkökulmasta puoltavia tekijöitä ovat yrityksen kehittämishankkeen myötävaikutuksella syntyvät uudet työpaikat sekä uudelleen työllistävät työpaikat. Myös hankkeen toteutuksen myötä syntyvät välilliset vaikutukset kuten jalostusarvon kasvu otetaan huomioon hakemusta arvioitaessa. Hankeen arviointi tapahtuu [MMM:n vahvistamien valintaperusteiden](#) pohjalta.

4. Maaseutuyritysten investoinnit, kehittäminen ja käynnistystoimenpide, johon rahoitusta voidaan myöntää

Hämeen ELY-keskus voi myöntää maaseudun yritystukea investointeihin sekä muuhun merkittävään kehittämiseen tai käynnistämiseen.

Yritystukea kohdennettaessa huomioidaan valtioneukisäännöissä esitetyt poikkeukselliset toimialat, joilla tukirajat ovat matalammat tai joilla tukea ei voida myöntää lainkaan (liikenne ja kuljetus, kuljetuskalusto, omistajanvaihdokset, rakennus- ja maanrakennusala).

4.1 Maaseutuyritysten investoinnit

Investointitukea voidaan myöntää vain sellaiseen yrityksen investointiin, jolla on olennaista merkitystä yrityksen perustamiselle, kasvulle tai kehitykselle. Tukea ei myönnetä alle 10 000 euron investointiin. Pienin myönnettävä tuki investoinnin toteutettavuusselvitykseen on 1 500 euroa. Rakennuksen hankinta tai uudisrakentaminen voi edellyttää kymmenen vuoden pysyvyyttä.

4.1.1 Investoinnit aineelliseen ja aineettomaan omaisuuteen

Yrityksen investointitukea voidaan myöntää investointeihin. Investoinnilla tarkoitetaan aineellista ja aineetonta investointia. Aineellisina investointeina voidaan tuen piiriin hyväksyä esimerkiksi koneiden ja laitteiden hankinta- ja osamaksukustannuksia. Tuen kohteena olevaa omaisuutta tulee käyttää ja se tulee sisällyttää yrityksen varoihin vähintään kolme vuotta tuen viimeisen erän maksupäätöksen päätöspäivästä lukien.

Aineettomalla omaisuudella tarkoitetaan omaisuutta, jolla ei ole fyysistä tai taloudellista ilmentymää, kuten patenteja, lisenssejä, tietotaitoa tai muuta henkistä omaisuutta. Investointitoimenpide voi kohdistua teknologian siirtoon liittyvien patenttioikeuksien, käyttöilupien, tietotaidon ja patentoimattoman teknisen tietämyksen hankintaan. Ohjelmistojen (erityisesti palvelualueiden) kehittäminen katsotaan pääsääntöisesti aineettomiksi investoinneiksi, jolloin käytettävät tukitasot määräytyvät voimassa olevien investointitukitasojen mukaisesti.

Aineettoman investoinnin tukikelpoiset kustannukset

Tukea voidaan myöntää seuraaviin kohtuullisiin ja tarpeellisiin aineettomasta investoinnista aiheutuviin kustannuksiin:

- 1) tietokoneohjelmistojen, pilvipalveluiden ja vastaavien ratkaisujen hankkiminen;
- 2) patenttien, tekijänoikeuksien ja tavaramerkkien hankkiminen sekä muiden immateriaalioikeuksien ja käyttöilupien hankkiminen.

Aineettoman omaisuuden tulee täyttää seuraavat edellytykset:

- 1) omaisuutta käytetään ainoastaan tukea saavassa toimipaikassa;
- 2) omaisuus on poistokelpoista;
- 3) omaisuus on ostettu markkinaehdoin kolmansilta ostajasta riippumattomilta osapuolilta;
- 4) omaisuus on sisällytetty yrityksen varoihin vähintään kolmen vuoden ajaksi.

4.1.2 Investointien tukitasot

Mikro- ja pienyritysten investointien tukemisessa käytettävä tukitaso määräytyy maaseudun yritystukien osalta maaseututypologia 2018-luokituksen ja käytettävissä olevan valtion tukisäännön mukaan. Aluekohtaiset enimmäistukiprosentit on vahvistettu aluetukikartassa, valtioneuvoston asetuksessa [646/2023](#) aluetukialueen tukitasoja on rajattu tarkemmin. Investointien tukemisessa käytettävä tukitaso on maaseudun yritystuissa pääsääntöisesti 20 % hyväksyttävistä kustannuksista. Ydin- ja harvaanasutun maaseudun alueilla yritys voi valita käytettäväksi ns. de minimis -tuen, jolloin tuki voidaan myöntää korotettuna.

TEM on valtioneuvoston asetuksessa 30/2022 vahvistanut alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetun lain 43 §:ssä tarkoitettuun II tukialueeseen kuuluvat seuraavat kunnat Hämeen ELY-keskuksen osalta: Hartola, Heinola, Padasjoki ja Sysmä. Maaseudun yritystuista annetun [valtioneuvoston asetuksen](#) mukaan mikroyrityksen osalta tuki voidaan myöntää II tukialueen harvaan- ja ydinmaaseudulle aluetuen enimmäistason 35 % mukaisesti. Muille II tukialueen tukikelpoisille alueille tuki voidaan myöntää 25 prosentin mukaisesti. Vastaavasti pienen yrityksen osalta tukea voidaan korottaa 10 %:lla II tukialueen harvaan- ja ydinmaaseudulle alueiden osalta.

Muilta osin III tukialueella harvaan asutun maaseutualueen tukea on mahdollista korottaa 10 %:lla ja ydinmaaseutualueiden tukea 5 %:lla, jos tuki myönnetään vähämerkityksellisenä tukena.

Tuen määrä vaihtelee sekä yrityskoon, toimialan että yrityksen sijainnin mukaan. Alla olevissa taulukoissa on esitelty investointituen määrä näitä kriteerejä käyttäen. Tuki lasketaan investoinnin hyväksyttävistä kustannuksista.

Investointituki II-tukialueella

Taulukko 1. Investointituen määrä II-tukialueella maaseututyypeittäin (Padasjoki, Sysmä, Hartola ja Heinola)

	Harvaan asuttu maaseutu	Ydinmaaseutu	Muu maaseutualue
Mikroyritykset	35 %	35 %	25 %
Pienet yritykset	30 %	30 %	20 %
Keskisuuret yritykset (vain ANNEX toiminta)	25 %	25 %	20 %

Investointituki III-tukialueella

Taulukko 2. Investointituen määrä III-tukialueella maaseututyypeittäin (muu Hämeen ELY- keskuksen maaseutuohjelman toteutusalue)

	Harvaan asuttu maaseutu	Ydinmaaseutu	Muu maaseutualue
Mikroyritykset	20 % tai 30 % *)	20 % tai 25 % *)	20 %
Pienet yritykset	20 % tai 30 % *)	20 % tai 25 % *)	20 %
Keskisuuret yritykset (vain ANNEX toiminta)	25 %	20 %	15 %

* korkeampi tukitaso mahdollinen, mikäli tuki myönnetään vähämerkityksisenä de minimis -tukena

Investointituet uusiutuvan energian tuotantoon ja jakeluun

Taulukko 3. Investointituen tukitasot uusiutuvan energian tuotantoon ja jakeluun maaseutuohjelman toteutusalueella

	Tukitaso
Uusi biokaasulaitos, (muu kuin CHP-laitos)	50 %
Uusi uusiutuvan energian (lämpö, sähkö, liikennepolttoaineet) tuotantolaitos	30 %
Olemassa olevan laitoksen laajennus/parannus	20 %

Investointituki maataloustuotteiden jalostukseen ja kaupan pitämiseen

Taulukko 4. Investointituen tukitasot maataloustuotteiden jalostukseen ja kaupan pitämiseen tukialueen, maaseutuluokituksen ja yrityskoon mukaisesti esitettyinä.

	Harvaan asuttu maaseutu			Ydinmaaseutu			Muu maaseutualue		
	Mikro-yritys	Pieni yritys	Keskisuuri yritys	Mikro-yritys	Pieni yritys	Keskisuuri yritys	Mikro-yritys	Pieni yritys	Keskisuuri yritys
II tukialue	35 %	30 %	25 %	35 %	30 %	25 %	25 %	20 %	20 %
III tukialue	30 %	30 %	25 %	25 %	25 %	20 %	20 %	20 %	15 %

Tuki myönnetään maaseutuohjelmasta suunnitelma-asetuksen 145 artiklan 2 kohdan mukaisesti, jos toimenpide kohdistuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 42 artiklan soveltamisalaan.

[Lisätietoja tuen myöntämisen ehdoista on saatavissa ruokaviraston sivulla.](#)

ELY-keskus voi käyttää maaseudun yritystukien osalta tarkoituksenmukaisuusharkintaa ja myöntää tuen myös edellä mainittuja tukitasoja alempana esimerkiksi määrärahojen riittävyyden turvaamiseksi. Samoin, mikäli ELY-keskus katsoo, että hanke toteutuu em. tukitasoja alhaisemmalla tuen määrällä, voi se käyttää päätöksessään myös perustukitasoa alhaisempaa tukitasoa.

4.1.3 Investointien toteutettavuustutkimus

Investoinnin toteutettavuustutkimukseen voidaan myöntää tukea enintään 50 % tukikelpoista kustannuksista mikro- ja pienyrityksille 3 000–50 000 eron kustannuksiin. Toteutettavuustutkimus voi sisältää suunnitteilla olevan haasteellisen hankkeen toiminnallisten, taloudellisten tai teknisten edellytysten selvitystyötä.

4.2 Maaseutuyritysten kehittäminen

Kehittämistoimenpiteellä tarkoitetaan yrityksen kansainvälistymisen, tuotteiden, palvelujen, tuotantomenetelmien ja liiketoimintaosaamisen kehittämistä, hankkeiden valmistelua sekä muuta niihin rinnastettavaa yritystoiminnan merkittävää kehittämistä. Kehittämistuki soveltuu lain perusteluiden

mukaan esimerkiksi erilaisten pienimuotoisten selvitysten ja tutkimusten toteuttamiseen sekä asiantuntemustiedon hankkimiseen innovoinnin edistämiseksi. Tavoitteena on, että yritystuen avulla vahvistetaan yrityksen kilpailukykyä, parannetaan yrityksen palveluita tai tuotteita, tuotanto- tai toimintatapoja taikka edistetään yrityksen kansainvälistymistä tai verkottumista yrityksen toimintaympäristössä.

Kehittämistukea voidaan myöntää maaseudun yrityksille esimerkiksi tuotteiden ja palveluiden kehittämiseen. Tuella kannustetaan yrityksiä kehittämisaktiivisuuteen sekä ulkopuolisen asiantuntemuksen hankkimisen yritystoiminnan uudistamiseksi. Olennaista yritysten tukemisessa on, ettei tuki muodostu toimintatueksi, jolla rahoitettaisiin yrityksen liiketoimintaa poistamalla normaaleja yritystoiminnan kustannuksia osaksi tai kokonaan. Myöskään tavanomainen yrityksen henkilökunnan ammattitaidon ylläpitäminen ja sellaisen osaamisen hankkiminen, joka on välttämätöntä, jotta yritystoimintaa ylipäättään voidaan harjoittaa, eivät kuulu tuettavaan toimintaan. Siihen eivät myöskään kuulu normaalit asiantuntijapalvelut, kuten kirjanpito- tai veroneuvontapalvelut.

Tuettavan kehittämistoimenpiteen tulee aina olla yrityksen normaalista toiminnasta erillinen ja vaikutuksiltaan merkittävä kokonaisuus. Suunnitelma-asetuksen 78 artiklan mukaiseen tietämyksen vaihto ja tiedonlevittäminen -toimenpiteeseen on sisällytetty yrityksen kehittämistuki, joka soveltuu tuotteiden, palveluiden ja markkinoinnin kehittämiseen sekä uusien menetelmien ja toimintatapojen käyttöönottamiseen ja yrityksen ulkopuolisen asiantuntemuksen hankkimiseen.

Tukihakemuksessa tulee kuvata toimenpiteen sisältö tiiviisti ja informatiivisesti esimerkiksi työpaketeiksi jaoteltuna. Toimenpiteen eri osioiden toimet, yksilöidyt tavoitteet, tehtäväkokonaisuudet, kustannukset, tulokset, tarvittavat resurssit ja aikataulus kuvataan työpaketeittain. Tukea ei voida myöntää myyntimatkoihin.

Ulkopuolisten palvelujen hyväksymisen tuettavaksi kehittämistoimenpiteiksi on perustuttava tukea haettaessa esitettyyn palveluntarjoajan antamaan kirjalliseen tarjoukseen. Tarjouksesta tulee selvittää palvelun sisältö, tavoitteet, aikataulu, hinta ja muut oleelliset seikat. Ulkomaanmatkoista, jotka ovat toimenpiteen toteuttamisen kannalta välttämättömiä ja perusteltuja, tulee olla matkasuunnitelma.

Todellisiin kustannuksiin perustuvissa malleissa hyväksyttävien kustannusten tulee perustua maksettuihin ja kirjanpitoon vietyihin kuluihin. Hankkeen kustannukset tulee viedä yrityksen kirjanpitoon niin, että tuen piiriin tulevat kustannukset ovat omalla kustannuspaikallaan.

Kehittämistoimenpiteiden osalta tuen piiriin voidaan hyväksyä ulkopuolisia asiantuntijakustannuksia, kehittämistyöhön olennaisesti liittyviä raaka-ainemenoja sekä yrityksen henkilökunnan kehittämistyöhön osallistumisesta aiheutuvia palkka- ja matkakustannuksia rajoitetusti.

Kansainvälistymisvalmiuksien kehittämiseen tähtäävissä hankkeissa rahoitusta voidaan lisäksi myöntää kansainvälisiin messuihin (myös virtuaaliset messut) tai tapahtumaan osallistumisesta aiheutuviin kustannuksiin.

Tuotteiden, materiaalien ja tuotantomenetelmien kehittämishankkeissa voidaan hyväksyä kohtuulliset prototyypin kustannukset. Kehitettävää prototyyppiä ei saa myydä tai luovuttaa muille, eikä se saa tulla tuotannolliseen käyttöön. Tukea ei voida myöntää kansainvälistymiseen tähtääviin, ulkomailla toteutettaviin pilotteihin.

Kehittämistuki ei voi kohdistua yrityksen tavanomaiseen kehittämistyöhön, eikä esimerkiksi tilaustyönä tehtävien yksittäisten erikoistuotteiden kehittämiseen projektiluonteisesti. Tukitaso kehittämistoimenpiteissä voi olla enintään 50 % hyväksyttävistä 5 000–100 000 euron kustannuksista.

Kehittämistoimenpiteisiin myönnettävä tuki on pääosin de minimis -ehtoista (pl. tuki investointeihin). De minimis -ehtoista rahoitusta voidaan myöntää yhdelle yritykselle enintään 200 000 euroa kolmen vuoden aikana. De minimis -kiintiöön lasketaan mukaan kaikki yrityksen saamat de minimis -ehtoiset tuet.

Lähtökohtana on, että mikäli yritys on esimerkiksi enemmistöomistuksen tai muunlaisen määräysvallan kautta sidossuhteessa yhteen tai useampaan yritykseen, tarkastellaan kyseistä yrityskokonaisuutta de minimis -tukikumulaation kannalta yhtenä yrityksenä. Lisätietoa: [Opas de minimis -tuista](#) 3.3.2023.

4.2.1 Maaseutuyritysten kehittämisen tukikelpoiset palkkakustannukset

Kehittämistoimenpiteisiin kohdistuvan tuen tarkoituksena on edesauttaa uuden osaamisen ja liiketoimintapotentialin saamista yritykseen. Palkkakustannusten tukikelpoisuuden edellytyksenä on, että henkilöllä on kirjallinen tehtäväkuvaus, työpanos on perusteltu ja henkilön työtehtävät on yksilöity riittävällä tarkkuudella. Kehittämistoimenpiteessä osa-aikaisesti työtä tekeväälle henkilölle määritellään kiinteä prosenttiosuus, jonka tulee olla vähintään 20 % vuotuisesta työajasta. Yrityksen omat palkkakustannukset eivät voi olla toimenpiteen merkittävin kustannuserä.

Maaseutuyritysten kehittämistoimenpiteeseen voidaan hyväksyä hankkeen kehittämistyöhön kohdistuvat kohtuulliset ja olennaiset palkkakustannukset. Kehittämistoimenpiteessä voidaan kustannukseksi hyväksyä esimerkiksi uuden avainhenkilön palkkaus hankkeen toteuttamista varten. Erityisestä syystä voidaan hyväksyä myös yrityksen olemassa olevan henkilöstön kohtuullisia palkkamenoja, jos henkilön työpanos ja tehtävän merkitys katsotaan oleelliseksi kehittämistoimenpiteiden toteuttamisen kannalta. Tuensaajan on osoitettava, että hankkeelle kohdennettavat palkkakustannukset eivät ylitä tuensaajan vastaavan tasoista tehtävistä yleisesti maksaman palkan määrää.

Tuensaajan on pidettävä kaikkien hanketta koskevaa työtä tekevien henkilöiden osalta työaikakirjanpitoa, josta ilmenee hankkeen toteuttamiseksi tehty työ tunteina. Työaikakirjanpidon on oltava todennettavissa olevalla tavalla työntekijän ja työnantajan hyväksymä.

Palkkakulujen osuus ei voi olla 35,97 % suurempi eikä ylittää 35 971,22 euron kulurajaa Vna 19 §:n mukaisesti. Palkkoja voidaan maksaa laskennallisine sivukustannuksineen enintään 50 prosenttia hankkeen tukikelpoista kustannuksista.

Yrittäjän tai toimitusjohtajan palkkakustannuksia ei pääsääntöisesti hyväksytä hankkeen tukikelpoiksi kustannuksiksi.

Hyväksyttävät tukikelpoiset palkkakustannukset eivät voi kohdistua kehittämisen osalta intressiyritysten välisiin palkkakustannuksiin.

Yritykset ovat toistensa intressiyrityksiä, jos toisen yrityksen koko osakepääomasta tai vastaavasta omasta pääomasta vähintään 20 prosenttia on välittömästi tai välillisesti toisen yrityksen omistuksessa tai hallinnassa. Rahoittaja voi katsoa yritykset intressiyrityksiksi myös, jos toinen yritys voi käyttää määräysvaltaa toisessa yrityksessä tai muulla tavoin vaikuttaa siihen, mistä toinen yritys tekee hankintoja. Tällainen tilanne voi syntyä esimerkiksi hallituksen jäsenyyden, vastuuhenkilöiden, perheenjäsenten tai työntekijänä ja/tai rahoittajana toimimisen kautta.

Palkkakustannusten osalta tuen piirissä ei voi olla:

- intressiyritysten väliset palkkakustannukset

- palkkoihin ja palkkioihin siltä osin, kuin ne ylittävät vastaavasta tehtävästä yleisesti maksettavan palkan ja palkkion määrän

- muihin palkkaukseen kuuluviin kustannuksiin kuin lakisääteisistä tai työnantajaa velvoittavasta työehtosopimuksesta johtuviin kustannuksiin.

4.2.2 Kehittämistuki maataloustuotteiden jalostusta ja kaupan pitämistä harjoittavalle yritykselle
Suunnitelma-asetuksen 78 artiklan mukaisessa Tietämyksen vaihto ja tiedon levittäminen- toimenpiteessä tukea voi myöntää tietämyksen vaihtoon ja tiedon levittämiseen erityisenä kohteena maaseutuyritysten kehittämien.

Artiklan mukainen toimenpide voi kattaa kaikki sellaisiin asiaankuuluviin toimiin liittyvät kulut, joilla edistetään innovointia, koulutusta ja neuvontaa sekä muita tietämyksen vaihtoon ja tiedon levittämisen muotoja, muun muassa laatimalla ja päivittämällä suunnitelmia ja tutkimuksia tarkoituksena vaihtaa tietämystä ja levittää tietoa. SEUT- liitteen mukaisen toiminnan osalta tuki myönnetään palvelun tarjoajalle.

4.2.3 Leader- toimintaryhmän kautta myönnettävä yritystoiminnan kehittämistuki

Leader- toimintaryhmät voivat harkintansa mukaan tukea yritystoiminnan suunnitteluvaihetta 1 000 euron, yritystoiminnan valmisteluvaihetta 2 000 euron tai yritystoiminnan kehittämisvaihetta enintään 3 000 euron kertakorvauksella

Taulukko 5. Yhteenveto Leader-ryhmien kautta haettavista kehittämistuista ja vakioitun kertakorvauksen suuruudesta.

	Vakioitu kertakorvaus
Kehittämistuki yritystoiminnan suunnitteluun	1000 €
Kehittämistuki kehittämistoimenpiteen valmisteluun	2000 €
Vakiintuneen yritystoiminnan kehittämistuki	3000 €

[Aloittavan yrittäjän Leader- kehittämistuista löytyy lisätietoa Ruokaviraston sivulta.](#)

4.3 Yritystoiminnan käynnistäminen

4.3.1 Käynnistämistuki - maatilakotitalouden tulojen monipuolistaminen maatalouden ulkopuolelle
ELY-keskus voi myöntää yritystoiminnan käynnistystukea vain 75 artiklan 2 b kohdan mukaisen *maatilakotitalouden tulojen monipuolistamiseen maatalouden ulkopuolelle*. Uuden käynnistettävän yritystoiminnan tavoitellun vuosittaisen liikevaihdon tulee olla vähintään 15 000 euroa. Uuden yritystoiminnan käynnistämiseen vakioituna kertakorvauksena myönnettävän tuen määrä voi olla 5 000 tai 10 000 euroa, joka maksetaan jälkikäteen yhdessä erässä. Tuen kohteena olevien toimenpiteiden laajuuden tulee olla tarkoituksenmukaisessa suhteessa tavoiteltuun liikevaihtoon ja yritystoiminnan laajuuteen.

Tukea voidaan myöntää maatalon toiminnan monipuolistamiseen maa- ja metsätalouden alkutuotannon ulkopuoliseen yritystoimintaan, kun toiminta verotetaan maatalouden tuloverolain (MVL:n) mukaan.

4.3.2 Leader- toimintaryhmän kautta haettava käynnistystuki

Leader- toimintaryhmä voi tukea yritystoiminnan käynnistämistoimenpiteestä liiketoimintasuunnitelmaan perustuen 1) Yrittäjyyskokeilua 2) Omistajanvaihdoksen avulla käynnistämistä 3) Osa-aikaisen yrittämisen käynnistämistä 4) Päätoimisen yrittämisen käynnistämistä tai 5) Maatalouden kokeiluja.

Osa-aikaisen yritystoiminnan käynnistämisen tukemisen edellytyksenä on, että osa-aikaisuuden tulee olla 10–35 työtuntia viikossa ja vuositasolla 480 tuntia. Liikevaihtotavoitteen tulee olla yli 10 000 euroa ja yrittäjän tulee olla YEL-vakuutettu, poikkeuksena vanhuuseläkeläiset.

Taulukko 6. Yhteenveto Leader-ryhmien kautta haettavista käynnistystuista ja vakioitun kertakorvauksen suuruudesta.

	Vakioitu kertakorvaus
Tuki uuden yritystoiminnan kokeiluun	2500 €
Tuki osa-aikaisen yritystoiminnan käynnistämiseen	5000 €
Tuki päätoimisen yritystoiminnan käynnistämiseen	7500 €

Tuki omistajanvaihdoksen suunnitteluun	2500 € tai 5000 €
Tuki maatalouden alkutuotannon kokeiluun	2500 €, 5000 € tai 7500 €

[Lisätietoja Leader- toimintaryhmän kautta haettavista käynnistystuista löytyy ruokaviraston sivuilta.](#)

5. Tuen hakeminen

Tukea haetaan sähköisen [Hyrrä-hakujärjestelmän](#) kautta. Hakemus tulee jättää ennen hankkeen aloittamista.

Tukea voidaan myöntää yksilöityyn, rajattuun, yrityksen normaalista toiminnasta erottuvaan erilliseen kehittämishankkeeseen. Hankkeella tulee olla alku- ja loppupäivä määriteltynä. Hanke, johon tukea haetaan, tulee kuvata hakemuksessa ja sen liitteissä yksityiskohtaisesti. Hanksuunnitelmaan on lisäksi sisällytettävä selvitys tuettavan yritystoiminnan valintaperusteiden mukaisesta vaikuttavuudesta sekä kannattavuudesta toimenpiteen edellyttämässä laajuudessa että kuvaus kestävän kehityksen huomioon ottamisesta toimenpiteen toteuttamisessa. Ennen hakemuksen jättämistä kannattaa kuitenkin olla yhteydessä Hämeen ELY-keskuksen rahoitusasiantuntijoihin.

Lahden, Hollolan, Hämeenlinnan, Janakkalan, Riihimäen ja Heinolan sekä Forssan kaupunki- ja teollisuusalueilla sijaitsevien yritysten tukeminen kanavoidaan pääasiassa yrityksen kehittämisavustuksen kautta. CAP- suunnitelman tukialuetta rajaavat kartta- ja alueelliset rajaukset löytyvät [Hämeen ELY-keskuksen kotisivuilta](#).

Maaseuturahastosta myönnettävä EU-osarahoitteinen tuki on luonteeltaan yksityistä rahoitusta täydentävää rahoitusta, joten hakemuksen liitteenä tulee olla luotettava ja todennettu selvitys hankkeen kokonaisrahoituksesta (mm. laina- ja lainantakaus tarjoukset tai -päätökset). Lisäksi hakemuksessa tulee olla ajantasainen liiketoimintasuunnitelma laskelmineen sekä valintaperusteisiin liittyvät yksityiskohtaiset perustelut. Esitetyt kustannukset tulee myös todentaa tarjouksin yli 3 000 euron hankinnoista.

5.1 Tuen hakeminen ELY-keskuksesta

ELY-keskus voi tukea maaseutuyritysten yli 10 000 euron investointeja, kehittämistä ja maatilakotitalouden tulojen monipuolistamista maatalouden ulkopuolelle maaseutuyritysten käynnistystuella. Esitettyjen kehittämistoimen kustannusten tulee olla kohtuulliset sekä tarkoituksenmukaisessa suhteessa tavoiteltuun liikevaihtoon ja yritystoiminnan laajuuteen. Kehittämistoimenpiteen osalta tuki voi olla 50 % tukikelpoista kustannuksista 5 000–100 000 euron kustannuksista.

5.2. Tuen hakeminen paikallisen Leader- toimintaryhmän kautta

Leader-toimintaryhmien kautta myönnettävän maaseutuyritysten investointituen saajia voivat olla paikallislähtöisesti toimivat aloittavat, osa-aikaiset, päätoimiset pääsääntöisesti enintään viisi henkilöä (vuosityöyksikköinä laskettuna) työllistävät yritykset. Tarvittaessa ELY-keskus ja Leader-ryhmä voivat erityisestä syytä tapauskohtaisesti sopia Leader-ryhmän mahdollisuudesta myöntää investointitukea myös yli viisi henkilötyövuotta työllistävälle mikroyritykselle.

Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että yrityksellä arvioidaan olevan edellytykset jatkuvaan kannattavaan toimintaan. Lisäksi tuettavalla toimenpiteellä tulee olla olennaista merkitystä yritysten perustamiselle, kasvulle tai kehittymiselle. Yritysrahoitusta ei ole tarkoitettu harrastusmuotoisen tai harrastusmuotoiseksi rinnastettavan toiminnan tukemiseen.

Paikallinen Leader-toimintaryhmä voi myöntää investointitukea vähintään 5 000 euron tukikelpoisiin kustannuksiin ja enintään 100 000 euron tukikelpoisten kustannusten perusteella. Leader-ryhmät rahoittavat yhteistyösopimuksen mukaisesti sisemmällä ja ulommalla kaupunkialueella sekä näihin läheisesti liittyvillä teollisuusalueilla pääsääntöisesti muita kuin toimitilojen hankintaan tai rakentamiseen

liittyviä investointeja. Leader-toimintaryhmä voi myös myöntää investointitukea osa-aikaisen yritystoiminnan investointeihin, mikäli osa-aikaisuus täyttää [valtioneuvoston asetuksen perusteluissa](#) esitetyn 10–35 työtunnin viikkovaatimuksen perusteella lasketun 480 työtunnin tuntivaatimuksen vuositasolla.

Lisäksi paikallinen Leader-toimintaryhmä voi myöntää yritystukea maaseutuyritysten yritystoiminnan kehittämiseen ja yritystoiminnan käynnistämiseen harkintansa mukaan, ks. Yritystoiminnan käynnistystuki 4.3.2.

6. Hakemusten käsittely ELY-keskuksessa

6.1 Hankkeiden arviointi

Kaikkien hakemusten rahoituspäätökset tehdään esittelystä ELY-keskuksessa. Hakemuksen käsittelijänä toimiva asiantuntija laatii hakemuksen sekä muun selvityksen pohjalta päätösesityksen, jonka pohjalta päätös tehdään.

Käsittelyn yhteydessä suoraan ELY-keskukseen jätetyt hakemukset pisteytetään [MMM:n vahvistamien yritystukien valintaperusteiden](#) mukaisesti. Yrityksen ja sen esittämän *hankehakemuksen tulee sisältää selvitykset ja perustelut hankkeen vaikuttavuudesta, toimenpiteen soveltuvuudesta, toimenpiteen toteutettavuudesta, toimenpiteen liiketoiminnallisuudesta, työllisyysvaikutuksista ja kokonaiskestävyydestä, jotta hanke voi edetä pisteytykseen.*

Pisteytyksellä arvioidaan sitä, kuinka hyvin hanke edistää ohjelman toteutusta. Rahoituksen piiriin voidaan hyväksyä pisteytyksessä parhaiten menestyneet hankkeet. Tukea voidaan kuitenkin myöntää ainoastaan ilmoitetun minimipisterajan 2,0 pistettä saavuttaneille hankkeille. Jokaisesta kuudesta aihealueesta tulee saada vähintään 0,5 pistettä. Maaseudun yritystukien [valintaperusteet on esitetty Ruokaviraston sivulla](#).

Mikäli hankkeen rahoittamiseen ei ole ohjelma- tai lainsäädäntöpohjaisia esteitä, myönteinen rahoituspäätös voidaan tehdä minimipisterajan saavuttaneille hankkeille käytettävissä olevan rahoituskiintiön puitteissa. Mikäli vuosittaisen myöntövaltuuden rajoissa ei ole mahdollista myöntää tukea kaikille tukikelpoisille hakijoille, tukea myönnetään ensisijaisesti yrityksille, joiden toiminnan voidaan katsoa tehokkaimmin edistävän alueellista ohjelmaa valintaperusteiden mukaisessa pistejärjestyksessä.

6.2 Leader-hankkeiden laillisuustarkastus ja rahoituspäätös

ELY-keskus tekee myös Leader-hankkeiden laillisuustarkastuksen ja rahoituspäätöksen paikallisen toimintaryhmän hallituksen lausunnon pohjalta.

7. Tuen myöntämiseen liittyvät rajoitteet

Tuen myöntäminen perustuu tapauskohtaiseen kokonaisharkintaan. Harkinnan taustalla ovat aina EU-ohjelmien toimenpidekokonaisuudet ja tavoitteet sekä kansallisen ja alueellisen ohjelmaan sopivuuden lisäksi Euroopan yhteisön säädöspohja ja valtioneuvoston päätökset.

Näiden pohjalta Hämeen ELY-keskus on laatinut ja koonnut seuraavat tuen myöntämistä ohjaavat täsmennykset.

7.1 Kilpailunäkökohdat ja velvoitteiden laiminlyönti

7.1.1. Kilpailunäkökohdat

Yritykselle myönnettävä julkinen tuki voi antaa sille muihin, kilpaileviin yrityksiin verrattuna valikoivaa taloudellista etua, mikä voi vääristää markkinoiden toimintaa ja kilpailua. Tämän vuoksi Euroopan unionin oikeuden mukaan valtioneuvoston päätöksillä kiellettyjä. Julkiset tuet yritystoiminnalle voivat kuitenkin olla sisämarkkinoille soveltuvia, jos niillä edistetään yleistä taloudellista

kehitystä ja yhteisesti määriteltyjä tavoitteita. Komissio on antanut yksityiskohtaisia sääntöjä siitä, millaiset valtiontuet ovat sallittuja ja siitä, millaisia menettelytapoja tukia myönnettäessä tulee noudattaa.

ELY-keskus huomioi tukea myönnettäessä kilpailunäkökohdat, jotta tuilla ei vaarannettaisi olemassa olevien kilpailukykyisten yritysten toimintaedellytyksiä. Tuen myöntämisen yleisenä edellytyksenä on, ettei myönnettävän tuen voida arvioida aiheuttavan muita kuin vähäisiä kilpailua ja markkinoiden toimintaa vääristäviä vaikutuksia. Kilpailun vääristymisvaaran vuoksi ELY-keskus ei pääsääntöisesti rahoita paikalliseen loppukysyntään pohjautuvia investointeja eikä yrityksen kiinteän toimipisteen ulkopuolella operoivan kaluston hankintaa.

Yrityksen muuta merkittävää kehittämistä, joka perustuu paikalliseen loppukysyntään, voidaan sen sijaan rahoittaa. Maaseuturahastosta voidaan kuitenkin myöntää tukea maaseudulla toimivalle mikroyritykselle myös investointeihin, vaikka sen toiminta perustuisi paikalliseen kysyntään. Tukea maaseuturahastosta paikalliseen kysyntään perustuvaan investointiin voidaan myöntää, mikäli yrityksen arvioidaan palveluillaan tai tuotteillaan täydentävän sellaista alueellista kysyntää, jota jo toimivat yritykset eivät muutoin saisi tyydytetyksi.

Tuen myöntäminen useita kertoja samalle yritykselle lyhyen ajan kuluessa saattaa myös johtaa kilpailun ja markkinoiden toiminnan vääristymiseen ja vaikeuttaa muiden samalla alalla toimivien yritysten asemaa. Jos yritys järjestelmällisesti tukeutuu valtiontukeen, se voi olla osoitus siitä, että yritys ei kestä kilpailua omin voimin tai että se saa kohtuutonta etua kilpailijoihin verrattuna. Tuen myöntäminen useampaan kertaan lyhyellä aikavälillä on kuitenkin mahdollista, mikäli aiempien hankkeiden tulokset on saavutettu / saavutetaan ja yrityksellä on menossa selkeä kasvuvaihe tai hanke on alun perin jaettu osiin esimerkiksi riskien hallinnan näkökulmasta.

Asiantuntijapalveluyritysten (mm. liikkeenjohto-, markkinointi-, taloushallinto-, suunnittelu-, konsultointi- ja koulutuspalvelut) kehittämishankkeilla tulee olla merkittävä, toimialan tavanomaisia palvelumalleja uudistava vaikutus tai kansainvälistymiseen tähtäävä tavoite.

Kilpailullisista syistä rahoitusta ei pääsääntöisesti myönnetä maahantuonti-, agentuuri-, vähittäis- ja tukkukaupoille eikä em. toimialojen Internet-pohjaisille verkkokaupoille, paikallisesti kuluttajapalveluita tarjoavien yritysten tai kuljetustoimintaan liittyviin hankkeisiin eikä tavanomaisiin tietotekniikka- ja pienkonehankintoihin tai kuukausimaksupohjaisiin sovelluksiin.

Verkkokaupan suunnitteluun voidaan myöntää tukea silloin, kun verkkokaupassa myydään yrityksen omaa tuotetta tavoitteena kasvavat / kansainväliset markkinat tai sillä uudistetaan laajasti koko toimialaa. Omalla tuotteella tarkoitetaan tuotetta, jonka tuoteoikeudet tukea hakevalla yrityksellä on omistuksessaan.

7.1.2 Velvoitteiden laiminlyönti

Velvoitteiden laiminlyönniksi katsotaan; mikäli tuen hakija on hakuvuonna tai kolmen sitä edeltäneen kalenterivuoden aikana olennaisesti laiminlyönyt veroja, lakisääteisiä eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuja tai tuenhakijalla on olennaisia maksuhäiriöitä taikka tuenhakijalla on maksukykyyn nähden vähäistä suurempia velkoja perittävänä ulosotossa tai velkoja, jotka on palautettu ulosotosta varattomuusestetodistuksin.

Jos hakija on oikeushenkilö edellä esitetyt rajoitukset koskevat: toimitusjohtajaa ja hänen sijaistaan, hallituksen jäsentä ja varajäsentä, hallituneuvoston ja siihen rinnastettavan toimielimen jäsentä ja varajäsentä, vastuunalaista yhtiömiestä sekä muuta ylimpään johtoon kuuluvaa sekä henkilöä, jolla on suoraan tai välillisesti vähintään 25 prosenttia osakeyhtiön osakkeista tai osakkeiden tuottamasta äänivallasta taikka vastaava omistus- tai määräämisvalta, jos kyseessä on muu yhteisö kuin osakeyhtiö.

Tuen myöntämisen rajoitusten arvioimiseksi voidaan ottaa huomioon edellä tarkoitettut seikat sellaisista yritys- ja yhteisötietolain (244/2001) 3 §:ssä tarkoitetuista rekisteröidyistä yrityksistä ja yhteisöistä, jotka välittömästi tai välillisesti kytkeytyvät tuenhakijaan tai edellä esitettyihin henkilöihin.

7.2 Toimipaikka

Tuen myöntämisen edellytys on, että yrityksellä on kiinteä toimipiste, joka ei ole kotirauhan piirissä ja että yritys harjoittaa toimintaa rahoituksen myöntävän ELY-keskuksen toimialueella tai sieltä käsin. Tuettavien investointien tulee olla hakijayrityksen omassa omistuksessa ja käytössä ja sijaita rahoituksen myöntävän ELY-keskuksen toimialueella. Yrityksen kiinteän toimipaikan sijainti määrittelee toimenpiteen tuettavuuden ja toimenpiteeseen käytettävän tukitason valitsemisen.

7.3 Toimitila- ja investointihankkeet

Tukea ei ole mahdollista myöntää rakentamattoman maa-alueen hankintaan, toisen yrityksen liiketoiminnan hankintaan tai korjausrakentamiseen. Tukea ei ole myöskään mahdollista myöntää pitkäaikaisesti vuokrattavien kiinteistöjen hankintaan tai rakentamiseen. Investointitukea ei myöskään myönnetä liikenteen toimialan toimitilainvestointeihin. Vuokratilojen ostamista, missä yritys on jo ennestään toiminut, ei tueta. Toimitilahankkeiden osalta tuki voi kohdistua nettokasvun osuuteen.

Hämeen ELY-keskus voi myöntää investointitukea toiminta-alueella (Päijät-Häme ja Kanta-Häme) hakijayrityksen omaan käyttöön ja omistukseen rakennettavien toimitilojen kustannuksiin maaseutualueilla. Rahoitusta voidaan myöntää maaseututypologian mukaisilla maaseutualueilla silloin, kun rakennusinvestointi edistää merkittävästi yrityksen kilpailukykyä esim. tehostamalla tuotantotoimintaa, nostamalla teknologian tasoa tai edistämällä uusien tuotteiden ja tuotantomenetelmien käyttöönottoa tai toimenpide kohdistuu maatalous- ja luonnontuotteiden jalostuksen ja kaupan pitämisen investointeihin (INV yritys 02) tukikelpoisella maaseutualueella.

Investointitukea ei kohdenneta sisemmälle tai ulommalle kaupunkialueelle taikka niiden läheisyydessä olevien teollisuusalueiden kiinteistöinvestointeihin (rakentaminen tai kiinteistön hankinta) pl. maatalous- ja luonnontuotteiden jalostuksen ja kaupan pitämisen investoinnit (INV yritys 02).

Kaupunkitaajamien majoituskapasiteetti-investointien, valmiiden rakennusten tai muiden kuin tuotantotilojen rahoittamiseen ELY-keskus suhtautuu pääosin pidättyvästi

- maa-alueiden osto ei ole tuen piirissä
- valmiiden rakennusten tai toimitilojen osalta tuki voi kohdistua vain nettokasvuun kaupunkialueiden ulkopuolella
- muuhun kuin tuotannon tarpeisiin oleellisesti liittyvien toimitilojen rakentamista ei tueta esim. omien koneiden huolto-, korjaus-, säilytys- tai varastotilat.

7.4 Toimialakohtaisesti tukea ei suunnata

- Tukku- ja vähittäiskaupan alalle, ellei toimenpide liity maaseutuyrityksissä tuotettujen tuotteiden myyntiin tai tärkeiden palvelujen saatavuuden turvaamiseen alueella
- Välitystoimintaan, ellei toimenpide liity maaseutuyrityksissä tuotettujen tuotteiden myyntiin ja markkinointiin. Verkkokauppojen kehittämistä voidaan rahoittaa pääsääntöisesti vain silloin, kun verkkokaupassa myydään yrityksen oman tuotannon tuotteita. Tukea voidaan myöntää digitaalisen liiketoimintamallin suunnitteluun

- Vuokraus- tai kiinteistöalan toimintaan mm., ajoneuvot, konevuokraamot liikuteltavan tai vuokrattavan kaluston hankintaa, kiinteistöt sis. rakentamisen kiinteistöyhtiön lukuun. Rajoitus ei koske maaseudun rakennusten uusiokäyttöä
- Rakentamisen toimialan investointeihin (rakennus-, sähkö- ym.-urakointi ja niissä käytettävät koneet ja laitteet) (Toimialat, TOL 41, 42 ja 43)
- Kuljetuksen ja varastoinnin toimialaluokituksen H toimialan liikennealan investoinnit
- Sosiaali- ja terveysalan kalusto- tai kiinteistöinvestointeihin (mm. päivä- ja hoivakodit, lääkäriasemat, vanhuspalvelut)
- Olut-, drinkkibaarit, pizzeriat, pikaruokapaikat ja vastaavat.

Asiantuntijapalveluyritykset

- Asiantuntijapalveluyritysten (mm. liikkeenjohto-, markkinointi-, taloushallinto-, suunnittelu-, konsultointi- ja koulutuspalvelut) kehittämishankkeisiin ei pääsääntöisesti myönnetä tukea, ellei niillä ole merkittävä, toimialan tavanomaisia palvelumalleja uudistava vaikutus tai kansainvälistymiseen tähtäävä tavoite.

Matkailun toimiala

Maaseutumatkailuksi katsottava loma-asuntojen vuokraustoiminta edellyttää vähintään tavoitteeksi asetettua kolmea loma-asuntoa, joiden toteuttaminen tulee olla mahdollista sellaisella aikajänteellä, että yrityksen elinkelpoisuus voidaan todentaa. Vuokrauksen tulee perustua ns. viikkovuokraukseen tai sitä lyhyempään ajanjaksoon. Käyttö-asteella ja työllistävyydellä sekä muilla matkailijoita palvelevilla tuotteilla on olennainen merkitys hankkeen tuettavuutta arvioitaessa.

Matkailukeskusten mökki, hotelli- ja lomaosaketyypistä tai pitkäaikaiseen vuokrauskäyttöön tarkoitettua rakentamista tai kiinteistönhankintaa ei tueta.

Hevosyrittäjyys

Uusien tallien rahoituksen osalta tarkastellaan erityisesti kilpailutilannetta, kannattavuutta sekä ammattitaitoa. Täysihoitotallien osalta edellytetään vähintään kymmentä hevospaikkaa ulkopuoliseen palvelutoimintaan.

7.5 Toimenpiteet, joita ei muutoin tueta

- Yrityksen tavanomaiset korvausinvestoinnit
- Toimenpide kohdistuu yrityksen tavanomaiseen toimintaan, myyntiin tai markkinointiin (esim. mainoskampanjat, yritysilmmeen suunnittelu, verkkosivujen tekeminen)
- Alle kolme vuotta yritystoiminnassa kestävä ns. tavanomainen pienkalusto (tietokoneet, puhelimet, tulostimet, ohjelmistopäivitykset), kuukausimaksupohjaiset kustannukset tai projektihenkilöiden työvälineistä aiheutuneet välilliset menot
- Yrityskaupat ja hankkeet, joissa on kyse olemassa olevan liiketoiminnan jatkamisesta
- Kustannukset, jotka eivät jää hakijan lopulliseksi menoksi palautuksen, hyvityksen tai muun vastaavan syyn johdosta toimenpiteen velvoiteaikana (vaihtokoneen hyvitys tai korvattavasta koneesta luopuminen).
- Kotirauhan piiriin kuuluvat tilat tai käyttöomaisuus. (asunnot, loma-asunnot, asuttavat alukset, yksityisalueisiin liittyvät pihat niihin välittömästi liittyvine rakennuksineen)

- Tuenmyöntämisen edellytykset on luotu keinotekoisesti lain tavoitteiden vastaisesti ja järjestelyn ilmeisenä tarkoituksena on ollut kiertää tuen myöntämistä koskevia säännöksiä oikeudettoman taloudellisen hyödyn tavoittelemiseksi.

Rahoituksen ulkopuolelle jäävät esimerkiksi

- Traktorin tai muun maatalouden alkutuotantoon tarkoitettun koneen tai laitteen hankinta
- Puunkorjuun monitoimikoneen tai kuormaa kantavan metsätraktorin sekä muun vastaavan koneen tai laitteen hankinta
- Kaivinkoneen, pyöräkuormaajan, maansiirtokoneen tai vastaavien hankinta
- Ajoneuvojen hankinta ja liikennealan investoinnit
- Käytetty pienkalusto
- Eläinten hankinta
- Leasingrahoituksella hankittu omaisuus
- Aurinko- tai tuulivoimalat.

8. Lisätietoja

Lisätietoja rahoituksesta saa valtakunnallisesta yritysrahoitusneuvonnasta tai oman alueen yritysasiantuntijalta. Valtakunnallinen yritysrahoitusneuvonta palvelee arkisin klo 9–15 numerossa 0295 024 800.

ELY-keskuksen yritysrahoituksen asiantuntijat:

- [ELY-keskusten maaseudun yritysrahoituksen asiantuntijat](http://ely-keskus.fi) (ely-keskus.fi)
- [ELY-keskuksen yrityksen kehittämisavustuksen asiantuntijat](http://rakennerahastot.fi) (rakennerahastot.fi)

Lisätietoa rahoitukseen liittyen saat tarvittaessa [Hämeen Yrityspalveluilta](#).

LIITTEET

[Hämeen alueellinen maaseudun kehittämissuunnitelma 2023–2027, Hyvää elämää Hämeen maaseudulla – maaseudun kehittämissuunnitelma 2023–2027](#)

Hämeen ELY-keskuksen ja alueen Leader-ryhmien välinen yhteistyöasiakirja

[MMM:n vahvistamat valintaperusteet maaseudun yritysrahoitusta koskien](#)

Linkkejä lisätietoon maaseudun yritysrahoituksesta:

- YMP:n strategiasuunnitelmaraportti 2021: [Suomen CAP-suunnitelma 2023–2027](#): (pdf)
- [Päätös Suomen CAP-suunnitelmassa 2023–2027 käytettävistä valintaperusteista](#) (maaseutu.fi)
- [Laki maaseudun kehittämisen tukemisesta rahoituskaudella 2023–2027 1325/2022](#)
- [Valtioneuvoston asetus 646/2023 maaseudun yritystuesta rahoituskaudella 2023–2027](#)
- [Muistio, ehdotus Valtioneuvoston asetukseksi maaseudun yritystuesta rahoituskaudella 2023–2027](#)
- [Pk-yrityksen määritelmä](#): Pk-yrityksen määritelmä (publications.europa.eu)
- [Opas de minimis -tuista. 3.3.2023](#)

- [Suomi.fi-valtuudet](#) Ohjeet ja tuki:
- [Suomi.fi-valtuudet neuvonta](#) Yritys-Suomi puhelinpalvelu (suomi.fi).

Lisätietoa yrityspalveluista ja muusta rahoituksesta:

- [Hämeen yrityspalvelut](#): Autamme sinua rahoitukseen, rekrytointiin, kasvuun ja kansainvälistymiseen sekä henkilöstön koulutustarpeisiin liittyvissä asioissa
- [Yritysten kehittämispalvelut](#)
- [ELY-keskuksen yrityksen kehittämisyhteistyö](#) (ely-keskus.fi)
- [Rakennerahastot.fi-verkkosivu](#) (rakennerahastot.fi)
- [Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027](#) (EAKR) ohjelma (tem.fi).

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt yksikön päällikkö Kari Kivikko ja ratkaissut johtaja Vesa Jouppila.

Tämä asiakirja HAMELY/1273/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument HAMELY/1273/2023 har godkänts elektroniskt

Kivikko Kari 24.07.2023 20:13

Jouppila Vesa 25.07.2023 11:10